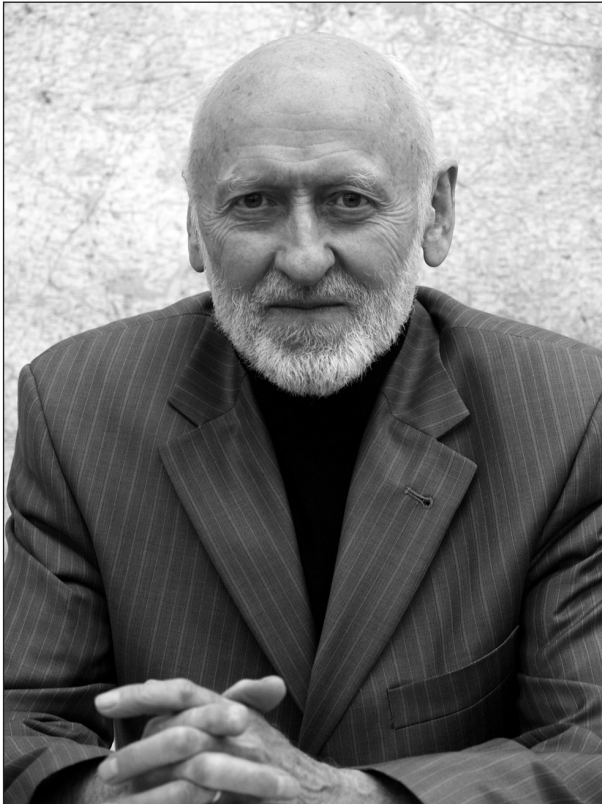

Pro memoria

Mykolas Mikalajūnas (1936 12 15–2012 10 19)

Nelemtas spalio mėnuo Lietuvos edukologinio universiteto geografams. Audringas ir vėjuotas, jis užpučia mums artimų žmonių gyvąsias ugnėles. Prieš trejus metus užgeso docento Rimanto Krupicko liepsna, šiemet – Mykolo Mikalajūno. Ji turėjo dar ilgai degti ir šildyti atjauta ir meile mus visus, kurie ją pažinojome. Netekome nuostabaus kolegos, smalsaus ir universalaus mokslininko, leidėjo, Šventojo Rašto platintojo.

Mykolas Mikalajūnas gimė 1936 m. gruodžio 15 d. Janušavos kaime, Kėdainių priemies-

tyje. Mokslą „krimto“ Kėdainių I-oje vidurinėje mokykloje, o paskutinėse klasėse – Kėdainių darbo jaunimo mokykloje. 1954–1959 m. studijavo Vilniaus valstybiniame universitete, o jį baigęs įgijo inžinieriaus meteorologo kvalifikaciją. Vėliau, 1962–1965 m., mokėsi doktorantūroje.

Dirbti pradėjo anksti – dar būdamas mokiniu: pieno vežėju, laikraščio korektoriumi, korespondentu. Tikrasis – sinoptiko – darbas prasidėjo baigus universitetą. Romantiškas tai buvo darbas, tačiau ir sunkus. Ilgi plaukiojimai su žvejybos laivynu Norvegijos ir Šiaurės jūrose, Džordžijos seklumoje prie JAV krantų, su banginių medžiotojais Antarkties vandenyse. Teko nuplukdyti plaukiojantį doką iš Klaipėdos į Vladivostoką, aplink Afriką, per visą Indijos vandenyną. Sava romantika dvelkė mokslinės ekspedicijos Atlante, ties Bermudų trikampiu, Baltijos jūroje. Vėliau sekė sinoptiko darbas krante – Lietuvos hidrometeorologijos valdyboje M. Mikalajūnas triūsė etatiniu tarnybos profsąjungos pirmininku.

1974–1976 m. M. Mikalajūnas buvo Vyriausiosios enciklopedijų redakcijos Geografijos ir geologijos redakcijos vedėju. Po dviejų metų grįžo į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybą, 1976–1988 m. vadovavo Lietuvos hidrometeorologijos ir gamtinės aplinkos kontrolės valdybai.

Vėliau – vėl leidėjo darbas: 1988–1990 m. Vyriausiosios enciklopedijų redakcijos vyriausiojo redaktoriaus, o 1990–1992 m. – Enciklopedijų leidyklos generalinio direktoriaus pareigos. Jo iniciatyva buvo išleista daug knygų, iki šiol turinčių išliekamąją kultūrinę vertę.

1992 m. M. Mikalajūnas išrinktas Lietuvos Biblijos draugijos vykdomuoju direktoriumi, o nuo 1993 m. Dievo žodį ir meilę artimui ėmė skelbti ir raštu, kaip leidyklos „Apyaušris“ vadovas.

Nuotrauka iš asmeninio albumo

M. Mikalajūnas knygas ne tik leido, bet ir rašė. 1975 m. jis parengė rusų–lietuvių kalbų meteorologijos terminų žodyną, 1978 m. – knygą „Koks rytoj oras?“. 1972 m. Lietuvos kino studijai parašė mokslo populiarinimo filmo „Duo-kite mums gerą orą“ scenarijų. Kartu su J. Lisu iš anglų į rusų kalbą išvertė S. Gerlacho monogra-

fiją „Jūrų užterštumas“, kurią Sankt Peterburge 1985 m. išleido leidykla „Hidrometeoizdat“. Jis parašė daug straipsnių gamtosaugos tematika, redagavo ir išleido keletą knygų, skirtų geografi-jos problemoms, recenzavo daktaro disertacijas, leido almanachą „Reformatų metai“.

Kartu Mykolas atliko ir labai svarbias religi-nes administracines pareigas – 2010 m. jis buvo išrinktas Evangelikų reformatų sinodo Konsisto-rijos prezidentu.

Nors ir turėdamas daug pareigų, M. Mikala-jūnas neužleido mokslo darbų. 1989 m. jis ap-gynė daktaro (tada kandidatinę) disertaciją apie Baltijos ir Šiaurės jūrų audras. Darbui vadovavo okeanologas iš Sankt Peterburgo V. Rožkovas.

Nuo 1995 m. M. Mikalajūnas dėstė Lietuvos edukologijos universitete klimatologijos ir mete-orologijos kursus, vadovavo studentų bakalauro ir magistro darbams, mokomosioms praktikoms. Studentų buvo nepaprastai mylimas. Sugebėjo kiekvieną suprasti, įsijausti į jų problemas. Buvo tikru globėju ir tėvu.

Nepaprastai taktiškas bei tolerantiškas buvo kolegoms. Sunkiose situacijose pasitelkdavo hu-moro jausmą ir visada rasdavo priimtina kom-promisą. Tačiau niekada nesitaikstė su blogiu, kitų ujimu ir niekinimu. Čia kompromisų nebu-vo. Gyveno remdamasis nuostata – „*daryk kitam tai, ką norėtum, kad tau darytų*“ (Evangelija pa-gal Matą [Mt 7,12]).

Per anksti užgeso Jo liepsna. Ji galėjo dar ilgai degti.

Algimantas Česnulevičius